

วิธีปฏิบัติงาน

รหัสเอกสาร : WI - IC - 010

หัวข้อ : การทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อ

R 01

วันที่ใช้ : 21/06/64

หน้าที่ : 1 / 3

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวทางการการทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อของโรงพยาบาล

๒. เป้าหมาย

บุคลากรห้องไร้เชื้อสามารถปฏิบัติตามแนวทางการทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อได้ถูกต้อง

๓. ผู้รับผิดชอบ

บุคลากรหน่วยงานห้องไร้เชื้อ

๔. คำจำกัดความ

๔.๑ การทำความสะอาด (Cleaning) เป็นวิธีการขจัดอินทรีย์สารและสิ่งสกปรกต่าง ๆ เพื่อให้พื้นผิวนั้นสะอาดไม่เหม็นและสารอันตรายเมื่อสัมผัส การทำความสะอาดเครื่องมือจะต้องทำก่อนการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อเสมอ

๔.๒ การทำลายเชื้อ (Disinfection) เป็นวิธีการกำจัดเชื้อจุลินทรีย์เกือบทุกชนิดจากอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ ยกเว้นสปอร์ของเชื้อแบคทีเรีย สารเคมีที่ใช้ถ้าใช้กับวัตถุเรียกว่าน้ำยาทำลายเชื้อ(Disinfectant) แต่ถ้าใช้กับร่างกายมนุษย์เรียกว่า สารระงับเชื้อ (antiseptic)

๔.๓ การทำให้ปราศจากเชื้อ (Sterilization) การทำลายเชื้อทั้งหมดซึ่งรวมกับสปอร์ของเชื้อแบคทีเรียวิธีทำให้ปราศจากเชื้อ ได้แก่ การอบไอน้ำภายใต้ความดัน (Autoclave) การอบความร้อนแห้ง การอบด้วยก๊าซ Ethylene oxide และการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ

๕. แนวทางปฏิบัติ

๕.๑ การทำให้ปราศจากเชื้อ

วิธีการทำให้ปราศจากเชื้อในโรงพยาบาล ได้แก่

๑. วิธีทางกายภาพ ได้แก่ การใช้ไอน้ำร้อน (Autoclaving)

๒. วิธีทางเคมี (Chemical method) ได้แก่

- การใช้น้ำยาเคมี (chemical sterilization) ได้แก่ glutaraldehyde (Virkon ๐.๕%)

การอบไอน้ำร้อน

ประสิทธิภาพของการทำลายเชื้อด้วยวิธีนี้ขึ้นอยู่กับ ๒ ปัจจัย คือ อุณหภูมิ และระยะเวลาที่ระดับอุณหภูมิไว้ตามที่กำหนด คือ อุณหภูมิ ๑๒๑ เซลเซียส ความดัน ๒๐ ปอนด์ ในเวลา ๒๐-๓๐ นาที

การอบไอน้ำต้องทดสอบประสิทธิภาพเป็นประจำด้วยวิธีการต่อไปนี้

๑. Mechanical หรือ Physical indicators เป็นการตรวจสอบการทำงานของเครื่องอบไอน้ำร้อน โดยการตรวจสอบเดียวกับเทอร์โมมิเตอร์ ความดัน ควรมีการตรวจสอบทุกวัน

๒. Chemical Indicators เป็นตัวบ่งชี้ว่าอุปกรณ์ได้ผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อโดยมีการตรวจสอบ ๒ แบบ คือ

- External Chemical Indicators เป็นการตรวจสอบที่ชี้ให้เห็นว่าห่ออุปกรณ์ได้ผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อ มีลักษณะเป็นแถบใช้ตัดห่ออุปกรณ์ เมื่อผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อ แถบจะเปลี่ยนสี

	วิธีปฏิบัติงาน		รหัสเอกสาร : WI - IC - 010	
	หัวข้อ : การทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อ		R 01	วันที่ใช้ : 21/06/64
			หน้าที่ : 2 / 3	

- Internal Chemical Indicators เป็นการใส่ Internal indicator ใส่ไว้ในห่ออุปกรณ์ก่อนนำไปทำให้ปราศจากเชื้อ เมื่อนำอุปกรณ์มาใช้จะพบสีที่เปลี่ยนไปของ Internal indicator ทำให้ทราบว่าอุปกรณ์ภายในห่อได้ผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อโดยไอน้ำร้อน

๓. Biological Indicators เป็นการตรวจสอบที่ทำให้ปราศจากเชื้อโดยใช้สปอร์ของเชื้อ Bacillus ซึ่งคงทนกว่าเชื้อตัวอื่น ๆ เป็นตัวชี้วัด หากสปอร์นี้ถูกทำลาย ย่อมชี้ให้เห็นว่าเชื้อก่อโรคตัวอื่น ๆ จะถูกทำลายอยู่ในกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อ การทดสอบประสิทธิภาพของการทำให้ปราศจากเชื้อโดยใช้ Biological Indicators ควรดำเนินการอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

๕.๒ การเก็บรักษาวัสดุปราศจากเชื้อหลังอบ

ก่อนเก็บต้องตรวจสอบว่า ผ้าที่ห่อหุ้มหรือซารุทหรือไม่ ถ้าพบห่ออุปกรณ์ไม่สมบูรณ์ เช่น ผ้าห่ออุปกรณ์หลุด ผ้าเป็นรู ให้ถือว่าเป็นห่ออุปกรณ์ที่ไม่ปราศจากเชื้อ มีระบบการจกเก็บและการหยิบใช้ โดยวิธี first in -first out โดยเรียงลำดับนึ่งก่อนใช้ก่อน จากหน้าไปหลัง หรือจากขวาไปซ้ายหรือจากบนลงล่าง

วิธีการเก็บรักษาที่ดีมีดังนี้

๑. เก็บไว้ในตู้ที่มีฝาปิดมิดชิด
๒. เก็บไว้ในที่แห้ง ห่างจากอ่างล้างมือหรือบริเวณที่เปียกชื้น
๓. วัสดุที่เก็บไว้ในตู้ผู้ป่วย ควรเก็บไว้ในปริมาณที่พอเหมาะ ไม่ควรเก็บไว้มากเกินไป
๔. วัสดุปราศจากเชื้อที่ห่อด้วยพลาสติกหรือกระดาษ ควรวางไว้ให้เป็นระเบียบ **ไม่ควรใช้ยางรัด**ไว้ด้วยกันเพราะอาจทำให้วัสดุห่อหุ้มฉีกขาดได้

๕.๓ ระยะเวลาเก็บวัสดุอุปกรณ์ปราศจากเชื้อในโรงพยาบาล

วิธีการห่อ	ระยะเวลาที่ปราศจากเชื้อ	
	การใช้ไอน้ำร้อน	อบแห้ง
ห่อผ้าเย็บทบ ๒ ชั้น ๑ ผืน	๗ วัน	-
ห่อผ้าเย็บทบ ๒ ชั้น ๒ ผืน	๓๐ วัน	-
บรรจุในซองพลาสติกสำหรับทำให้ปราศจากเชื้อ	๖ เดือน	-

ข้อมูลที่ระบุบนห่ออุปกรณ์ปราศจากเชื้อ

๑. ชื่อเครื่องมือ
๒. วัน เดือน ปี ที่ผลิต
๓. วัน เดือน ปี ที่หมดอายุ
๔. ผู้จัดเตรียม/ผู้ตรวจสอบ

๖. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

รายงานความเสี่ยงการไม่ปฏิบัติตามแนวทางการการทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อ

วิธีปฏิบัติงาน

รหัสเอกสาร : WI - IC - 010

หัวข้อ : การทำลายเชื้อ และการทำให้ปราศจากเชื้อ

R 01 | วันที่ใช้ : 21/06/64

หน้าที่ : 3 / 3